

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 13.03.1996

COM(96) 97 def.

96/085 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN VAN DE RAAD

betreffende het volrecht ten behoeve van de auteur van een oorspronkelijk kunstwerk

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

1. Inleiding

1. Deze richtlijn heeft tot doel de instelling van een geharmoniseerd wettelijk stelsel inzake het volgrecht (in de literatuur meestal met de Franse term "droit de suite" aangeduid.

Het volgrecht kan worden omschreven als het recht van de auteur, en na diens dood zijn erfgenamen of andere rechthebbenden, op een percentage van de prijs van een werk dat in algemene zin behoort tot het domein van de beeldende kunst, wanneer dit op een veiling of door bemiddeling een handelaar wordt doorverkocht.

2. Dit volgrecht schijnt oorspronkelijk te zijn ingesteld uit rechtvaardigheidsoverwegingen, om te voorkomen dat een kunstenaar aan het begin van zijn loopbaan zijn werken tegen een lage prijs verkoopt en later, wanneer hij bekendheid heeft verkregen, geen deel heeft aan de soms aanzienlijke winsten die kunsthandelaren realiseren.

3. Ook al lijkt deze sociale rechtvaardiging in sommige Lid-Staten van de Europese Unie misschien achterhaald vanwege de prijzen, de subsidies en de sociale zekerheid in die landen, toch blijft het volgrecht ten volle gerechtvaardigd, wanneer het een evenwicht tot stand brengt tussen de economische situatie van de makers van werken van beeldende kunst en van andere scheppende kunstenaars, die wel profijt hebben van de latere exploitatie van hun werken.

Op het gebied van muziek en letteren delen scheppende kunstenaars immers in de winst die voortvloeit uit de veelvoudige exploitatie van hun werken door reproductie, opvoering, bewerking enz.

Makers van oorspronkelijke beeldende werken beschikken echter over beperktere exploitatiemogelijkheden dan scheppers van andere soorten werken. Op het gebied van de beeldende kunsten bestaat de exploitatie van een kunstwerk namelijk in essentie uit de verkoop ervan. Zodra deze heeft plaatsgevonden heeft de kunstenaar geen invloed meer op de exploitatie.

4. Daarom hebben sommige wetgevers gemeend dat het voor het evenwicht tussen de verschillende categorieën scheppende kunstenaars nodig is om makers van beeldende kunst recht te geven op een aandeel in de verkoopprijs en wel elke keer dat het werk van eigenaar verandert. Het volgrecht is dus een recht op vergoeding, d.w.z. een afgezwakte vorm van een uitsluitend recht.

5. Het volgrecht is bedoeld om ervoor te zorgen dat de maker een deel van de winst ontvangt die wordt gemaakt op het werk dat uitsluitend zijn schepping is en is dus een recht op vergoeding. Dit recht, dat dus moet worden gerekend tot de auteursrechten, valt bovendien buiten de belastingsfeer, aangezien het niet door de belastingdienst wordt geïnd ten behoeve van de schatkist.
6. Elf van de 15 Lid-Staten erkennen het beginsel van het volgrecht en acht Lid-Staten passen het al in de praktijk toe. In elk van deze landen is het volgrecht opgenomen in de wetgeving inzake het auteursrecht en is het onderdeel van het vermogensrecht. Het volgrecht is overigens begrensd in de tijd.
7. Bij bestudering van de wetgeving van de Lid-Staten die het volgrecht kennen komen wezenlijke verschillen aan het licht met betrekking tot de werken die aan dit recht zijn onderworpen, de begunstigen, de verrichtingen die aanleiding zijn tot vergoeding van het recht en de andere omstandigheden en voorwaarden.
8. De verschillen die er op het gebied van het volgrecht bestaan tussen de wetten van de Lid-Staten zijn allesbehalve een waarborg voor een harmonieus wettelijk kader dat gunstig is voor een goed functioneren van de markt in hedendaagse en moderne kunstwerken binnen de Europese Unie. Daarom heeft de Commissie na de publikatie in januari 1991 van haar werkprogramma met betrekking tot het auteursrecht en de naburige rechten, genaamd "*Vervolg op het Groenboek*"⁽¹⁾, waarin in hoofdstuk 8.5 het onderzoek naar de opportuniteit van een communautair initiatief met betrekking tot het volgrecht wordt besproken, in juli en in november 1991, augustus 1994 en februari 1995 verschillende overlegondes gehouden op basis van vragenlijsten en openbare hoorzittingen. Bovendien is de Commissie een onderzoek naar de economische en juridische aspecten van deze problematiek gestart, waarbij zij zich baseert op een kort overzicht van de karakteristieke kenmerken van de kunstmarkt. In hoofdzaak is deze studie hierna opgenomen.

II. Onderzoek van de betreffende markt

1. Allereerst moet worden benadrukt dat over het algemeen juist de markt van hedendaagse kunst met het volgrecht te maken heeft, omdat de duur van de bescherming is begrensd. In uitzonderingsgevallen kan het volgrecht ook de markt van moderne kunst treffen, namelijk wanneer er sprake is van kunstenaars die een hoge leeftijd hebben bereikt.
2. Verder is het zaak te weten welke partijen op de markt een rol spelen, aangezien op de kunstmarkt verschillende personen optreden, die elk op hun beurt en in verschillend opzicht de prijzen beïnvloeden. Het betreft hier kunsthandelaars, galerieën, openbare veilinghuizen, grote verzamelaars en de overheid.

⁽¹⁾ Doc. COM(90)584 fin. van 17.1.1991.

Tevens dient onderscheid te worden gemaakt tussen de primaire en de secundaire markt. De primaire markt is de markt waarop de oorspronkelijke werken voor de eerste maal worden verkocht. Wanneer de werken worden verder verkocht is er sprake van een secundaire markt. Het volgrecht speelt uitsluitend een rol op de secundaire markt.

3. De communautaire kunstmarkt wordt in sterke mate beïnvloed door de wereldmarkt. Voor kunstvoorwerpen in de hogere prijsklassen bestaat belangstelling van een internationale cliëntèle. Deze kunstvoorwerpen vormen een massa die voortdurend in beweging is op zoek naar plaatsen waar zij het hoogst worden gewaardeerd. Immers, zowel kopers als verkopers vertonen internationale mobiliteit.

Op internationaal niveau zijn New York en Londen de voornaamste verkoopplaatsen, gevolgd door Parijs. Vaak zijn noch de verkoper, noch de koper inwoner van het land waar de verkoping plaatsvindt.

Bijgevolg treden er belangrijke import- en exportstromen van kunstwerken op. Aangezien deze markt heel beweeglijk is, kan zij zich gemakkelijk van het ene land naar het andere verplaatsen.

4. Het is erg moeilijk om een raming te maken van de omvang van de handel in kunst op wereldniveau, omdat er behalve met betrekking tot veilingen en het buitenlandse handelsverkeer vrijwel geen statistische gegevens bestaan over de transacties. Daardoor kan de omvang van de markt alleen worden beoordeeld op basis van schattingen van het totaal van de transacties op wereldniveau.

Deze ramingen, die tot stand komen door op het bedrag van de veilingverkopen een vermenigvuldigingsfactor toe te passen, lagen in 1989, al naargelang de toegepaste factor, tussen de 25 en 60 miljard ecu⁽²⁾.

Op hetzelfde tijdstip waren de belangrijkste kopers op de wereldmarkt:

- Verenigde Staten: 50%
- Japan: 25%
- Europa: 20%.

5. Uit de statistieken van de OESO met betrekking tot de gegevens over 1992 inzake de import/export van schilderijen, tekeningen, grafische werken en sculpturen blijkt dat kunstwerken afkomstig van de Duitse, Franse, Spaanse en Belgische markt vooral in Zwitserland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten werden verkocht⁽³⁾ (zie schema 1).

⁽²⁾ Observatoire des mouvements internationaux d'oeuvres d'art, Paris, 1993.

⁽³⁾ Studie: "Le droit de suite dans l'Union européenne, Analyse juridique, Eléments économiques", Brussel 1995, blz. 112 (Studie uitgevoerd door de Commissie).

Schema 1: Volume van het handelsverkeer in schilderijen, tekeningen, grafische werken en sculpturen (x 1 000 USD) (voornaamste markten van de Lid-Staten van de OESO)									
	D	F	I	NL	B/L	VK	E	CH	VS
D	/	42 494	10 628	23 351	16 507	97 019	14 915	186 600	72 307
F	23 211	/	6 282	4 780	15 876	53 134	7 061	126 203	104 445
I	11 572	8 443	/	1 002	1 941	4 296	3 116	15 323	11 424
NL	12 839	11 120	1 519	/	20 294	37 345	20 065	11 652	19 164
B/L	6 136	18 017	781	14 698	/	79 707	3 085	16 098	8 229
VK	8 773	206 781	35 035	151 321	29 831	/	64 406	407 439	585 567
E	3 505	13 247	197	2 559	785	14 821	/	8 206	3 896
CH	105 068	136 222	11 827	27 238	6 539	125 942	26 495	/	252 359
VS	105 565	59 074	13 299	28 727	8 620	126 851	24 007	161 779	/

6. De openbare verkopeningen van kunst in de wereld bereikten hun hoogtepunt in 1989/1990. Door de economische recessie, die vooral de moderne en hedendaagse schilderkunst heeft getroffen, kwamen deze in 1991/1992 op een aanzienlijk lager niveau te liggen. Daarna zien we een zekere mate van herstel van de economie en van de verkoop van werken (zie schema 2).

Schema 2: De schommelingen in de wereldhandel in kunstwerken (openbare verkopeningen) ⁽⁴⁾ op basis van de omzet in UKL				
Jaren	1989/1990-1988/1989	1990/1991-1989/1990	1991/1992-1990/1991	1992/1993-1991/1992
Jaarlijkse schommeling	+ 57,5%	- 69,8%	- 21,3%	+ 23,4%

Op internationaal vlak spelen bij openbare verkopeningen de grote veilinghuizen als Sotheby's en Christie's een overheersende rol. De verdeling per land laat het overwicht van de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk zien.

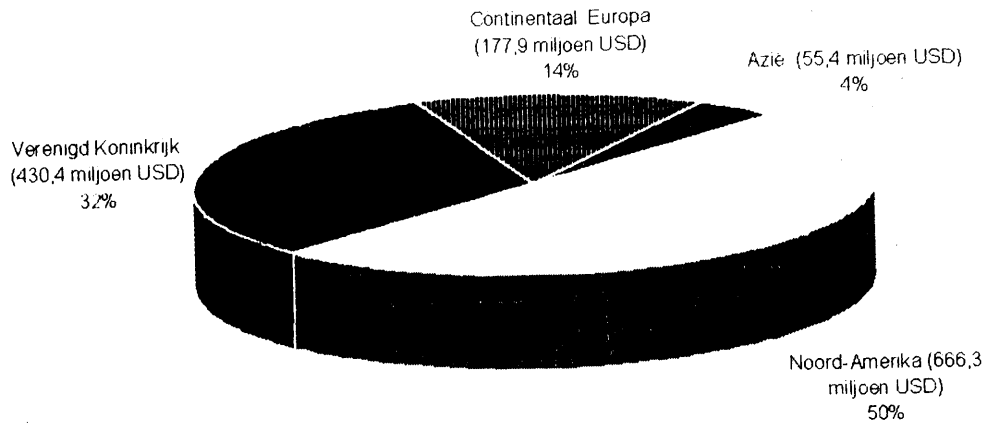
7. Bezien we de spreiding van bij de omzet van openbare verkopeningen van Sotheby's, dan blijkt dat in 1994 50% daarvan heeft plaatsgevonden in Noord-Amerika, 32% in het Verenigd Koninkrijk en 14% op het vasteland van Europa. Van dit verkoopvolume bestond 6% uit hedendaagse kunstwerken en 14% uit werken van impressionisten en moderne kunst (zie schema 3)⁽⁵⁾.

⁽⁴⁾ Bron: Art Sales Index; studie van het ifo Institut für Wirtschaftsforschung, Das Folgerecht der bildenden Künstler, 1994, blz. 79.

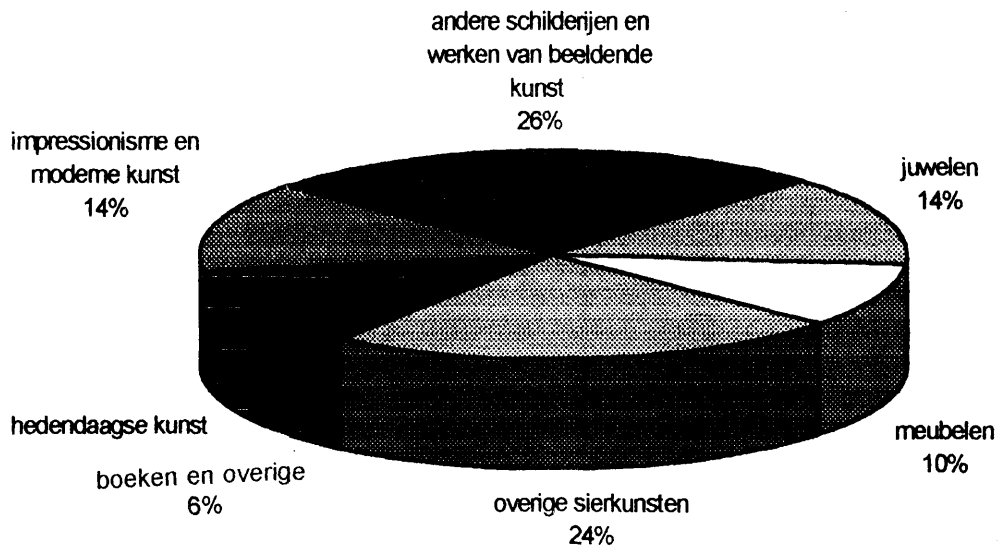
⁽⁵⁾ Bron: Sotheby's, 1995.

Schema 3: Openbare verkopenen van Sotheby's in 1994

Geografische spreiding

Verdeling naar categorie

8. Zoals we uit het hierna volgende schema kunnen aflezen (zie schema 4),⁽⁶⁾ vertoont de omzet van Christie's dezelfde spreiding als die van Sotheby's. Uit de statistische gegevens blijkt dat het gezamenlijke aandeel van de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk meer dan 80% van de openbare verkopeningen in deze bedrijfstak vertegenwoordigt.

Schema 4: Geografische spreiding van de omzet van Christie's openbare verkopeningen					
Land	1992 % per land	mUKL		1993 % per land	mUKL
Verenigd Koninkrijk	37,8	240,2		37,5	273,4
Verenigde Staten	44,7	284,3		42,7	311,6
Zwitserland	6,9	44,1		8,3	61,3
Nederland	2,3	15,2		2,2	19,9
Hong Kong	2,3	15,2		2,7	19,9
Italië	1,5	10,8		0,8	6,6
Monaco	2	13		3,7	27,7
Australië	2	13		3,7	27,7
Andere	-	-		0,8	6,4
	100	635,6		100	728,3

Tussen 1989 en 1993 vertegenwoordigde de hedendaagse kunst 5,6 tot 9% van de totale omzet van Christie's. In 1989 en 1990, een recordperiode, bedroeg het aandeel van impressionistische en moderne kunstwerken respectievelijk 39,4 en 35,3%, terwijl het in de volgende jaren afnam tot het lage niveau van 13 tot 19%⁽⁷⁾.

9. Behalve het volrecht zijn er andere factoren die van zijn invloed op de financiële situatie van de kunstmarkt, met name de premieheffing sociale zekerheid voor kunstenaars (die alleen in sommige Lid-Staten bestaat), de verkoopprovisie, de belasting op waardeestijging in het kader van de inkomstenbelasting en de BTW.

⁽⁶⁾ Bron: Christie's, 1994; studie uitgevoerd voor de Commissie, 1994.

⁽⁷⁾ Idem.

III. Het wettelijke kader

A. De Berner Conventie

De grote verscheidenheid in wetgeving op het gebied van het volgrecht kan met name worden verklaard door de rekbaarheid van de bepalingen van de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst (Akte van Parijs, 1971). Krachtens deze bepalingen staat het de Staten van de Unie van Bern vrij om dit recht al dan niet in hun nationale wetgeving op te nemen. Artikel 14ter van de Conventie bepaalt namelijk het volgende:

- "1. Wat betreft oorspronkelijke kunstwerken en oorspronkelijke handschriften van schrijvers en componisten, geniet de auteur - of, na zijn dood, de door de nationale wetgeving aangewezen personen of instellingen - het onvervreemdbaar recht op een geldelijk voordeel bij elke verkooptransactie van het werk na de eerste overdracht door de auteur.*
- 2. De in het voorgaande lid voorziene bescherming kan in ieder land van de Unie slechts worden ingeroepen, indien de nationale wetgeving van de auteur deze bescherming erkent, en in de mate waarin de wetgeving van het land, waar deze bescherming wordt ingeroepen, het toelaat.*
- 3. De wijze van inning en de hoogte der bedragen worden door elke nationale wetgeving bepaald.*

B. Toepassing van het volgrecht in de Lid-Staten

Zoals hierboven is aangegeven, vertoont de nationale wetgeving van de Lid-Staten van de Europese Unie talrijke verschillen en hebben sommige landen geen gebruik gemaakt van hun bevoegdheid om het volgrecht in hun interne rechtsorde in te voeren. Verder kan men constateren dat sommige stelsels geen effect hebben gesorteerd terwijl andere zich onderscheiden door regelgeving van hoog niveau. In grote lijnen is de situatie als volgt:

1. Frankrijk

Het volgrecht is in Frankrijk voor het eerst erkend bij een wet van 1920, die is aangevuld met een decreet en verschillende arresten. Maar pas bij de wet van 1957 werd dit recht in de wetgeving inzake het auteursrecht opgenomen. De thans van kracht zijnde wetgeving (codificatie van 1992) beperkt het volgrecht niet meer tot openbare verkopen, maar breidt het uit tot onderhandse verkopen door bemiddeling van een handelaar. Deze uitbreiding heeft evenwel geen effect gesorteerd, doordat er geen voor de uitvoering ervan benodigde regelgeving bestaat. Ook voor het openbaar in veiling brengen ontbreekt een dergelijke regeling, maar op grond van de reeds gangbare praktijk wordt het recht desondanks uitgeoefend.

2. België

In België is het volgrecht - bijna gelijktijdig met de instelling in Frankrijk - ingevoerd bij de wet van 1921 die openbare verkoop van kunstwerken belast met een recht op vergoeding. In tegenstelling tot het Franse recht werd de tekst niet opgenomen in de oude Belgische auteurswet van 1886. Dit neemt niet weg dat het volgrecht sinds de wettelijke erkenning ervan daadwerkelijk wordt toegepast.

In 1994 heeft het Belgische parlement een nieuwe wet op het auteursrecht en de naburige rechten aangenomen. In deze wet worden nieuwe bepalingen geformuleerd betreffende het "vervolgingsrecht" c.q. volgrecht. Zij regelt de intrekking van de wet van 1921, maar maakt deze intrekking ondergeschikt aan de toepassing van bepaalde artikelen waarvan de inwerkingtreding weer afhankelijk is gesteld van aanneming van een koninklijk besluit, dat op zijn beurt nog niet is aangenomen.

3. Italië

Ook in Italië bestaat een volgrecht. Maar de wet van 1941 geeft zulke verfijnde en ingewikkelde voorschriften dat dit recht nooit is toegepast. Belangwekkend is dat de regelgeving ook geldt voor verkopen in de privé-sfeer en dat het recht wordt opgelegd op basis van de waardestijging. Een decreet uit 1979 voorziet in een aantal wijzigingen, die overigens nauwelijks verbeteringen lijken in te houden. Sindsdien hebben deze wettelijke bepalingen slechts puur formele waarde.

4. Duitsland

Hoewel de Duitse wetgever het volgrecht pas in de wet van 1965 op het auteursrecht en de naburige rechten heeft opgenomen wordt het gevestigde stelsel gekenmerkt door grote werkbaarheid. Sedert een herziening in 1972 is het wettelijke tarief dat van toepassing is op vrijwel alle transacties, met uitzondering van transacties tussen particulieren, aanzienlijk verhoogd. In grote trekken vindt het beheer van het volgrecht plaats overeenkomstig een interprofessioneel akkoord dat in 1980 tussen de bevoegde maatschappij voor collectieve belangenbehartiging en de beroepsorganisatie voor de kunsthandel is gesloten.

De leden van de "*Ausgleichsvereinigung Kunst*" betalen een forfaitaire bijdrage uit hoofde van het volgrecht en tevens ten behoeve van sociale verzekeringen voor het kunstenaarsmilieu (Künstlersozialabgabe). Buiten het kader van de interprofessionele overeenkomst zijn niet-leden van de Ausgleichsvereinigung heffing verschuldigd conform de wet.

5. Portugal

In Portugal is het volgrecht in 1966 bij wet ingevoerd. De nieuwe wetgeving van 1985 inzake het auteursrecht heeft het bestaan van het volgrecht versterkt door de categorieën voorwerpen die aan het recht zijn onderworpen uit te breiden met manuscripten.

6. Luxemburg

Bij wet van 1972 is bevestigd dat er een volgrecht bestaat dat van toepassing is op verkopen via openbare veilingen en eveneens op verkopen via een handelaar. De voor de uitvoering van het recht noodzakelijke voorschriften zijn evenwel niet ingevoerd. Het gevolg hiervan is dat het volgrecht in deze Lid-Staat nooit in de praktijk is toegepast.

7. Spanje

In Spanje is het volgrecht voor het eerst erkend bij een wet die dateert van 1987. De nationale regelgeving geldt voor elke wederverkoop op een openbare veiling, in een galerie, alsmede voor particuliere transacties door bemiddeling van een handelaar. Voorwerpen van toegepaste kunst zijn uitgezonderd. Een wet uit 1992 staat erfgenamen toe voordeel te trekken uit het volgrecht.

8. Denemarken

In Denemarken heeft in 1989 een herziening van de wet op het auteursrecht de invoering van het volgrecht met ingang van 1990 mogelijk gemaakt. Het recht wordt geïnd door de afdeling "Billedkunst" van de beheersmaatschappij "Copy-Dan".

9. Griekenland

De Griekse wet op het auteursrecht uit 1993 vestigt een volgrecht dat van toepassing is op het in het openbaar veilen en op alle vormen van wederverkoop. Hieraan moet worden toegevoegd dat een wetwijziging later in hetzelfde jaar degenen die het volgrecht verschuldigd zijn de mogelijkheid biedt zich aan toepassing van de wet te onttrekken door middel van een schenking. Krachtens deze regelgeving zijn de bepalingen met betrekking tot de inning van het volgrecht niet van toepassing wanneer zij die dit recht verschuldigd zijn *een schenking doen die gelijk is aan ten minste hun aandeel in de opbrengst bij wederverkoop op voorwaarde dat a) deze schenking krachtens de ingevoerde wetgeving is vrijgesteld van schenkingbelasting, b) het bedrag van de schenking wordt gestort op een speciaal voor dit doel door de ontvanger geopende rekening bij de Spaar- en Leenbank of bij een andere wettig in Griekenland werkzame bank en c) op het stortingsbewijs zijn vermeld aa) gegevens betreffende de schenker en de begiftigde, bb) het bedrag van de schenking, cc) de datum van storting en dd) de handtekening van de schenker of zijn wettige vertegenwoordiger.*

10. Finland

In Finland is het volgrecht ingevoerd bij een wetsherziening van 1995. De nationale regelgeving legt het volgrecht op aan elke beroepsmatige of openbare wederverkoop van een kunstwerk, met uitzondering van bouwkundige en fotografische werken, voortbrengselen van kunstnijverheid en industriële vormgeving die in serie worden vervaardigd. Het beheer van het volgrecht is toevertrouwd aan de beheersmaatschappij KUVASTO. De bepalingen betreffende het volgrecht zijn op gelijke wijze van toepassing op elke onderdaan van, of persoon die woonachtig is in een andere Lid-Staat of een staat die partij is bij het Verdrag inzake de Europese Economische Ruimte.

11. Zweden

In Zweden heeft de wet van 7 december 1995 met ingang van 1 januari 1996 het volgrecht ingevoerd. De desbetreffende bepalingen gelijkten op de overeenkomstige voorschriften van de andere Scandinavische Lid-Staten. Dit geldt voor wat betreft de betrokken werken en transacties met name ten aanzien van het tarief van de heffing en de wijze van beheer.

12. Beknopt overzicht

De verschillen in wetgeving inzake het volgrecht binnen de Gemeenschap zijn, voor zover het een gevestigd recht is, hieronder beknopt weergegeven (zie schema's 5 en 6).

Schema 5: Toepassing van het volgrecht, categorieën werken en transacties die eraan onderworpen zijn				
Lid-Staten	Wetgeving	Inwerkingtreding	Categorieën werken	Transacties
Frankrijk	1920, 1957 1992	1920	Werken van beeldende kunst	Openbare verkoop of verkoop via handelaar ¹
België	1921, 1994	(1921) 1996 ²	Werken van beeldende kunst	Openbare veiling
Italië	1941	3	Schilderijen, schilderijen, sculpturen, tekeningen, grafiek en manuscripten	Openbare en particuliere verkoop ⁴
Duitsland	1965, 1972	1965	Werken van beeldende kunst ³	Verkoop op openbare veiling of via een handelaar
Portugal	1966, 1985	1966	Oorspronkelijke kunstwerken, manuscripten	Iedere vorm van wederverkoop
Luxemburg	1972	2 3	Werken van beeldende kunst	Openbare verkoop en verkoop via een handelaar
Spanje	1987, 1992	1987	Werken van beeldende kunst ⁵	Openbare verkoop bij een handelsinstelling, of via een handelaar of handelsagent
Denemarken	1989	1990	Originelen en kopieën van kunstwerken, werken van toegepaste kunst ⁶	Iedere vorm van commerciële wederverkoop (veiling, winkel of anderszins)
Griekenland	1993	1993 ⁷	Oorspronkelijke werken	Openbare veiling en elke vorm van wederverkoop via een handelaar
Finland	1995	1995	Werken van beeldende kunst ⁸	Openbare en bedrijfsmatige verkoop
Zweden	1995	1996	Werken van beeldende kunst ⁹	Iedere vorm van commerciële wederverkoop

1 In de praktijk niet geïnd op verkopen door een handelaar.

2 Het Koninklijk Besluit tot uitvoering is nog niet aangenomen.

3 Wordt in de praktijk niet toegepast.

4 Vanaf de eerste verkoop.

5 Uitzonderd werken van toegepaste kunst en architecturale werken.

6 Vervaardiging in serie uitgezonderd.

7 Niet toegepast in geval van schenking.

8 Uitzonderd architecturale werken, fotografieën, in serie vervaardigde werken van toegepaste kunst en industriële vormgeving.

9 Uitzonderd architecturale werken en in serie vervaardigde werken van toegepaste kunst.

Schema 6: Tarieven, drempel en beheer van het volgrecht

Lid-Staten	Wettelijk tarief	Drempel voor toepassing	Beheer van het recht
Frankrijk	3%	>100 FF ¹	Beheersmaatschappij of individueel
België	4%	50 000 BFR	1
Italië	1e openbare verkoop: 1 à 5% van de verkoopprijs; latere verkopen: 2 à 10% van de waardeinstijging; particuliere verkoop: 5 à 10% van de waardeinstijging	Openbare verkopen: >=1 000/5 000/10 000 lire afhankelijk van de categorie werken; niet openbare verkopen: >= 4 000/30 000/40 000 lire afhankelijk van de categorie werken ²	Collectief beheer verplicht
Duitsland	5% van de verkoopprijs ³	100 DM	Collectief beheer niet verplicht ⁴
Portugal	6% van de vergoeding voor de transactie ⁵		
Luxemburg	Maximumtarief: 3%		
Spanje	3%	>= 300 000 PTA	
Denemarken	5% van de verkoopprijs ⁶	>= 2 000 DKR	Collectief beheer verplicht
Griekenland	5% van de verkoopprijs		Collectief beheer niet verplicht
Finland	5% van de verkoopprijs ⁶	100 FMK ⁷	Collectief beheer verplicht
Zweden	5% van de verkoopprijs ⁶	1/20 van het basisbedrag vastgesteld in de algemene verzekeringswet	Collectief beheer verplicht

- 1 Daar het uitvoeringsbesluit ontbreekt, wordt in de praktijk nog de vroegere wetgeving toegepast.
- 2 Onder voorbehoud dat de verkoopprijs hoger is dan de prijs van eerste verkoop, vermenigvuldigd met 5.
- 3 Cf. interprofessionele overeenkomst.
- 4 Het recht op informatie met betrekking tot in aanmerking komende transacties kan alleen worden uitgeoefend door de bevoegde beheersmaatschappij.
- 5 Met indexering voor inflatie.
- 6 Inclusief provisie, excl. BTW.
- 7 Niet in de wet voorzien. Vastgesteld door de bevoegde beheersmaatschappij.

C. De situatie in de andere Lid-Staten

In de andere Lid-Staten - Ierland, Nederland, Oostenrijk, het Verenigd Koninkrijk - is op dit moment geen volgrecht geregeld.

In **Oostenrijk** heeft het parlement de voorstellen om dit recht te erkennen, die op het Duitse model waren geënt, voorlopig terzijde geschoven in verband met het arrest van het Hof van Justitie in de zaak "Phil Collins"⁽⁸⁾.

Uit dit arrest van 20 oktober 1993 volgt namelijk dat in het communautaire kader aanspraken op grond van wederkerigheid niet kunnen worden gehandhaafd. Dientengevolge kunnen auteurs die onderdaan zijn van een Lid-Staat waarin het volgrecht niet is geregeld, krachtens artikel 6 van het Verdrag eisen om op dezelfde wijze te worden behandeld als onderdanen van het desbetreffende land en aanspraak maken op dit recht bij wederverkoop van hun werken op het grondgebied van een Lid-Staat waar dit recht wel is geregeld.

Om deze reden was de Oostenrijkse wetgever bij de herziening van de auteurswet van 1994⁽⁹⁾ van mening dat het onaanvaardbaar is dat het volgrecht wordt toegekend aan onderdanen van Lid-Staten, bij voorbeeld het Verenigd Koninkrijk, die het volgrecht zelf niet toepassen, en heeft hij er de voorkeur aan gegeven de invoering van dit recht uit te stellen tot het moment dat er eventueel binnen de Europese Unie harmonisatie op dit punt bestaat.

In het **Verenigd Koninkrijk** hebben politieke en juridische bezwaren de opname van het volgrecht in de Britse wet op het auteursrecht van 1988 verhinderd. De Whitford Commissie, die van het Britse parlement de opdracht had gekregen onder andere deze problematiek te bestuderen, heeft er in haar verslag van 1977 van afgezien het recht te regelen.

Deze commissie merkte in dit verband op dat het effect van het volgrecht voor alles afhankelijk is van het onvervreembare karakter van het recht, maar dat het begrip onvervreemdbaarheid indruist tegen de Britse gebruiken op het gebied van "copyright". Bovendien vormden de beweerde onmogelijkheid controle op particuliere verkopen uit te oefenen en de wens ongelijkheid ten opzichte van openbare verkopen te vermijden, een andere hinderpaal voor de invoering van het recht. Tenslotte was de Commissie van mening dat het praktische effect van het volgrecht ten gunste van kunstenaars minimaal was in vergelijking met de soms exorbitante kosten van inning en beheer. Bijgevolg kwam de Commissie tot de slotsom dat het volgrecht niet rechtvaardig, logisch of haalbaar is.

Ierland, dat eveneens de "copyright"-traditie hanteert, heeft een nogal terughoudend standpunt ingenomen met betrekking tot een eventuele invoering van het volgrecht in zijn binnenlandse rechtsorde.

⁽⁸⁾ Gevoegde zaken C-92/92 en C-326/92 (Phil Collins).

⁽⁹⁾ 1563 der Beilagen zu den Stenographischen Protokollen des Nationalrats, 15.4.1994, blz. 9-10.

D. De situatie in enkele derde landen

1. West-Europa buiten de Gemeenschap

Bij de rechtshervorming van 1993 in **Zwitserland** was er in de Nationalrat een geringe meerderheid tegen de invoering van het volgrecht. Dit besluit werd met name ingegeven door economische overwegingen die de bevoordeling van Zwitserland ten opzichte van zijn concurrenten als handelsplaats van moderne en hedendaagse kunst beoogden.

In **Noorwegen** voorziet een wet, die dateert uit 1948 en in 1989 is herzien, in een stelsel waarbij op elke commerciële verkoop van een kunstwerk een recht van 3% ten gunste van een solidariteitsfonds voor beeldende kunstenaars wordt gegeven.

IJsland kent sinds 1987 een vergelijkbare regelgeving.

2. Centraal- en Oost-Europa

Sinds de herziening van hun wetgeving inzake het auteursrecht in de jaren 1993 en 1994 erkennen de meeste landen van Centraal- en Oost-Europa het volgrecht. Bulgarije, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Polen en Slovenië kennen momenteel het volgrecht. In Roemenië is een wetsontwerp hierover ingediend en wordt invoering overwogen.

3. Verenigde Staten

In de **Verenigde Staten** zijn in 1992 openbare hoorzittingen gehouden om na te gaan of het opportuun is het volgrecht op federaal niveau in te voeren, overeenkomstig de *Visual Artists Rights Act* van 1990. Daarbij werd onder andere uitgegaan van de ervaringen met betrekking tot het praktische effect van de heffing van het recht die zijn opgedaan in Californië, dat al sinds 1977 over desbetreffende regelgeving beschikt, evenals in Frankrijk, Duitsland en België. In het verslag van het *Copyright Office* hierover werd geconcludeerd dat er in dit stadium niet voldoende economische en politieke rechtvaardiging bestond voor de instelling van het volgrecht in de Verenigde Staten. Het Congres zou echter, nog steeds volgens dit verslag, eventueel bereid zijn de invoering van het volgrecht in overweging te nemen, indien dit recht binnen de Europese Gemeenschap zou worden geharmoniseerd⁽¹⁰⁾.

Voor dat geval heeft het *Copyright Office* een model opgesteld om de invoering van een stelsel dat verbetering van de steun aan kunstenaars beoogt te vergemakkelijken, zonder dat daardoor de belangen van de kunsthandel in aanzienlijke mate worden geschaad.

⁽¹⁰⁾ Droit de suite: The Artists Resale Royalty, a report of the Register of Copyrights, December 1992, blz. 149 e.v.

4. Rest van de wereld

In de rest van de wereld zien we dat Algerije, Brazilië, Bourkina Fasso, Chili, Kongo, Costa Rica, Ecuador, de Filippijnen, Guinee, Ivoorkust, het eiland Madagascar, Marokko, Peru, de Russische Federatie, Senegal, Tunesië, Turkije en Uruguay het volgrecht in beginsel erkennen.

In de meeste gevallen wordt het volgrecht niet daadwerkelijk geïnd, ofwel vanwege de geringe omvang van de markt, ofwel door de geringe werkbaarheid van het stelsel waardoor de inning is geregeld.

IV. De noodzaak om tot actie over te gaan

Wanneer we willen vaststellen of harmonisatie van het volgrecht op communautair niveau opportuun is, dan is een analyse van de economische gevolgen van de verschillen in wetgeving met betrekking tot dit recht onontbeerlijk. Bovendien is het zaak rekening te houden met het belang van het subsidiariteitsbeginsel en de juiste wettelijke basis te kiezen.

A. De economische gevolgen van de verschillen, verstoring van de mededinging

1. Allereerst moet worden opgemerkt dat de Commissie bij de uitoefening van haar bevoegdheid tot het nemen van initiatieven op het gebied van het auteursrecht is gehouden de in artikel 7A van het Verdrag vermelde doelstellingen, te weten het functioneren van de interne markt, te waarborgen.

Artikel 7A, tweede alinea, van het Verdrag omschrijft de interne markt als "een ruimte zonder binnengrenzen waarin het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal is gewaarborgd volgens de bepalingen van dit Verdrag".

2. Wanneer we kijken naar het vrije verkeer van goederen en de verstoring van de mededinging, dan is het duidelijk dat de aanzienlijke verschillen in de wetgeving van de verschillende Lid-Staten en de onzekerheden met betrekking tot de wijze waarop het volgrecht in de verschillende bepalingen van de Lid-Staten wordt toegepast, van nadelige invloed op het functioneren van de interne markt van kunstwerken kunnen zijn.
3. Want in de hogere prijsklasse bestaat de neiging om wederverkoop van hedendaagse of moderne kunstwerken te laten plaatsvinden in landen waar de totaalprijzen van een transactie gunstiger liggen. Het is duidelijk dat door het al dan niet heffen van een recht dat in sommige gevallen oploopt tot 5 of 6% van de verkoopprijs, plaatsen waar geen volgrecht is gevestigd worden bevoordeeld. Op het communautaire vlak kunnen we dan ook zien dat de verkoop van kunstwerken wordt verlegd naar landen waar geen volgrecht wordt geheven en waar de belastingdruk niet zwaar is.
4. Met behulp van cijfers over openbare verkopen kan worden vastgesteld dat de verkoop van werken van mondiaal bekende hedendaagse kunstenaars die grote bedragen opbrengen meestal plaatsvinden in Londen en New York. De "minder belangrijke" werken van diezelfde kunstenaars, die wel in het land van herkomst worden verkocht, gaan meestal voor slechts geringe bedragen van de hand.

5. Wanneer er sprake is van werken die voor hoge prijzen worden verkocht is de aantrekkingskracht van landen waar de belastingdruk minder zwaar is en waar het volgrecht niet van toepassing is, volstrekt begrijpelijk. Op deze wijze kan immers een aanzienlijke besparing worden verkregen.
6. Zoals gemakkelijk valt te constateren is de omzet van de grote veilinghuizen gespreid over landen waar het volgrecht niet bestaat en landen waar het volgrecht weliswaar is ingesteld bij wetgeving, maar niet wordt geïnd (zie II. punten 6, 8 en 9). De beschikbare gegevens laten zien dat kunstwerken die afkomstig zijn van de Duitse, Franse, Spaanse en Belgische markt in hoofdzaak in het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten en Zwitserland worden verkocht.
7. De afwezigheid van het volgrecht in bepaalde Lid-Staten is natuurlijk niet de enige factor die invloed heeft op de keuze van de plaats van verkoop. Toch brengen de verschillen met betrekking tot heffing en inning van het volgrecht de marktdeelnemers ertoe middelen te zoeken om heffing van dit recht te ontlopen. Zo zijn bijvoorbeeld drie werken van de hedendaagse Duitse kunstenaar Joseph Beuys in 1988 in Londen geveild en toegewezen voor een verkoopprijs van 462.000 UKL = 1.418.340 DM. Koper en verkoper waren beiden Duitse verzamelaars. Doordat het volgrecht territoriaal gebonden is en bijgevolg in het buitenland niet kon worden opgelegd, betekende dit een besparing in de orde van grootte van DM 71.000⁽¹¹⁾.
8. De grote veilinghuizen zijn in alle Lid-Staten vertegenwoordigd, maar hun verkopen vinden in hoofdzaak plaats in drie landen die het volgrecht niet kennen. Het lijkt erop dat deze ondernemingen kunstwerken bijeenbrengen waarvoor bij verkoop in het land van herkomst het volgrecht verschuldigd is en deze vervolgens in Londen of New York verkopen.
9. Volgens sommige kunsthandelaren zou de invoering van het volgrecht in de Lid-Staten die dit recht op het ogenblik nog niet kennen de concurrentiepositie van de kunsthandel in die landen aantasten, met name ten opzichte van de Verenigde Staten en Zwitserland. Dit zou ook komen doordat de betrokken landen in tegenstelling tot andere Lid-Staten sterker concurreren met derde landen die het volgrecht niet kennen. Deze bewering wordt gesteund door de import- en exportstatistieken van deze Lid-Staten (zie schema 1), die de Verenigde Staten laten zien als eerste handelspartner, gevolgd door Zwitserland.
10. Dezelfde belangengroepen houden staande dat harmonisatie van het volgrecht binnen de Europese Unie het volume van de kunsthandel in de landen die het volgrecht nog niet kennen, zou doen afnemen ten gevolge van de daardoor optredende verstoring van de mededinging. Het aanbod aan moderne en hedendaagse kunst zou meer van de markten van Lid-Staten waar tot nu toe geen volgrecht bestaat, worden verlegd naar de Verenigde Staten en Zwitserland.
11. Maar door een dergelijke argumentatie te steunen erkennen deze betrokken groeperingen alleen maar impliciet de - niet uitsluitende - maar reële invloed van het volgrecht op de kunstmarkt.

⁽¹¹⁾ BGH, arrest van 16 juni 1994 - I ZR 24/92, GRUR 1994, blz. 798.

12. Om na te gaan of er werkelijk gevaar bestaat dat de verkoop naar de markten van sommige derde landen wordt verlegd moet rekening worden gehouden met een aantal factoren die de door de verkoper te dragen kosten verhogen indien het werk buiten het communautaire grondgebied wordt gebracht. Het lijkt dus in werkelijkheid te gaan om een probleem met betrekking tot de wijze van uitvoering en in het bijzonder het tariefniveau van het volgrecht.
13. Voor een werk dat uit Frankrijk wordt geëxporteerd en in Zwitserland in het openbaar verkocht, worden in het schema hieronder de desbetreffende kosten weergegeven (zie schema 7).

Schema 7: Openbare verkoop in Zwitserland van een modern schilderij, 150 x 100 cm, waarvoor geen cultuuro goed-certificaat nodig is (minder dan 50 jaar oud)						
Prijs van het werk	Kosten gedragen door de verkoper ¹				Kosten gedragen door de koper ²	
	Particuliere verkoper		Afdrachtplichtige verkoper			
500 000 FF	Waardestijging	7,00%			Kosten koper	10,00%
	Verkoopkosten	10,00%	Verkoopkosten	10,00%	Zwitserse BTW/totale	
	Diversen ³	5,00%	Diversen ³	5,00%	verkoopprijs	7,15%
	Vervoer	2,00%	Vervoer	2,00%		
	Verzekering	0,30%	Verzekering	0,30%		
	Totaal	24,30%	Totaal	17,30%	Totaal	17,15%
1 MFF	Waardestijging	7,00%			Kosten koper	10,00%
	Verkoopkosten	10,00%	Verkoopkosten	10,00%	Zwitserse BTW/totale	
	Diversen ³	5,00%	Diversen ³	5,00%	verkoopprijs	7,15%
	Vervoer	1,00%	Vervoer	1,00%		
	Verzekering	0,30%	Verzekering	0,30%		
	Totaal	23,30%	Totaal	16,30%	Totaal	17,15%
1,5 MFF	Waardestijging	7,00%			Kosten koper	10,00%
	Verkoopkosten	10,00%	Verkoopkosten	10,00%	Zwitserse BTW/totale	
	Diversen ³	5,00%	Diversen ³	5,00%	verkoopprijs	7,15%
	Vervoer	0,65%	Vervoer	0,65%		
	Verzekering	0,30%	Verzekering	0,30%		
	Totaal	22,95%	Totaal	5,95%	Totaal	17,15%

Bron: Nationale kamer van veilingmeesters, 1995

- 1 Franse verkoper wordt verondersteld de kosten van vervoer te dragen (ongeveer 10 000 FF).
- 2 Zwitserse koper betaalt de Zwitserse BTW, die 6,5% bedraagt (uitgezonderd vrijstellingsgevallen).
- 3 Aangenomen dat de diverse verkoopkosten (catalogus/publiciteit, vervoer enz.) ongeveer 5% bedragen.

14. De kosten in geval van openbare verkoop van een vergelijkbaar werk in Frankrijk zijn weergegeven in schema 8.

Schema 8: Openbare verkoop in Frankrijk van een modern schilderij, 150 x 100 cm, waarvoor geen cultuuroed-certificaat nodig is (minder dan 50 jaar oud)			
Prijs van het werk	Kosten voor de verkoper		Kosten gedragen door de koper ⁴
	Particuliere verkoper	Afdrachtplichtige verkoper ⁴	
500 000 FF	Waardestijging 4,50%	Verkoopkosten 1,86% Diversen ³ 5,93%	Wettelijke kosten excl. BTW 9,00% BTW op wettelijke kosten ⁴ 1,85% Totaal 10,85%
	Verkoopkosten 1,86%		
	Diversen ³ 5,93%		
	Totaal 22,29%		
1 MFF	Waardestijging 4,50%	Verkoopkosten 1,86% Diversen ³ 5,93%	Wettelijke kosten excl. BTW 9,00% BTW op wettelijke kosten ⁴ 1,85% Totaal 10,85%
	Verkoopkosten 1,86%		
	Diversen ³ 5,93%		
	Totaal 22,29%		
1,5 MFF	Waardestijging 4,50%	Verkoopkosten 1,86% Diversen ³ 5,93%	Wettelijke kosten excl. BTW 9,00% BTW op wettelijke kosten ⁴ 1,85% Totaal 10,85%
	Verkoopkosten 1,86%		
	Diversen ³ 5,93%		
	Totaal 22,29%		
	Totaal ⁵ 17,79%	Totaal ⁵ 17,79%	

Bron: Nationale kamer van veilingmeesters, 1995

- 1 Franse verkoper wordt verondersteld de vervoerkosten te dragen (ongeveer 10.000 FF).
- 2 Zwitserse koper betaalt de Zwitserse BTW ter hoogte van 6,5% (behalve in geval van vrijstelling).
- 3 Aangenomen dat de diverse verkoopkosten (catalogus/publiciteit, vervoer enz.) ongeveer 5% bedragen.
- 4 Rekening houdend met een winstbelasting van 18,6% (na aftrek van de BTW over de totale verkoopprijs).
- 5 De afdrachtplichtige moet de over deze verkoop vermelde BTW afdragen.

15. Uit deze vergelijking blijkt dat openbare verkoop in Zwitserland niet altijd financieel aantrekkelijker is dan in Frankrijk. Dit feit wordt bevestigd door vergelijkbare cijfers betreffende de verzending van een uit Duitsland afkomstig werk naar Zwitserland en de Verenigde Staten met het oog op openbare verkoop in Bazel, Genève of New York (zie schema's 9 en 10).

Schema 9: Openbare verkoop van een modern schilderij, 100 x 120 cm, waarde 100.000 DM	
Vervoer van Keulen naar Bazel of Genève (tijdelijke import)	
- Kosten weghalen schilderij:	165 DM
- Verpakkingskosten:	42 DM
- Kosten Duitse douane:	195 DM
- Transportkosten naar Bazel:	480 DM
- Transportkosten naar Genève:	680 DM
- Forfaitaire kosten DU*:	35 DM
- Kosten Zwitserse douane	175 SFR
- Provisies:	1,95 ‰
- Forfaitaire kosten CH**:	38 SFR
* Documenten, telecommunicatiekosten	
** Waarborgen, behandelingskosten	

Schema 10: Openbare verkoop van een modern schilderij 100 x 120 cm, waarde 100.000 DM	
Luchttransport van Keulen naar New York	
- Kosten weghalen schilderij:	165,00 DM
- Verpakkingskosten:	42,00 DM
- Kosten Duitse douane:	195,00 DM
- Container 120 x 20 x 140 cm:	340,00 DM
- Transportkosten naar het vliegveld:	115,00 DM
- Handling:	78,00 DM
- Kosten luchttransport 56 kg:	271,04 DM
- AWB-bijdragen:	45,50 DM
- VIC-charges:	75,00 DM
- Forfaitaire kosten DU*:	38,50 DM
- Beheerskosten:	65,00 DM
- Kosten Amerikaanse douane**	480,00 USD
- Custom bond:	263,25 USD
- Custom user fee	170,10 USD
* Documenten, telecommunicatiekosten	
** Inclusief kosten ontvangst en uitpakken	

Bron: Arbeitskreis deutscher Kunsthandelsverbände, 1995

16. Kortom, het volgrecht is een factor die gevolgen heeft voor de concurrentie zowel op communautair als op internationaal niveau. Net als elke andere fiscale of parafiscale last vormt dit recht een factor die in overweging moet worden genomen door degene die een kunstwerk wil verkopen. In een bepaald aantal gevallen is het zeker een van de factoren die bijdragen tot verstoring van de mededinging en tot verlegging van verkopen binnen de Europese Unie.
17. Het is van belang op te merken dat de Raad, die de mening is toegedaan dat de verschillen in de toepasselijke belastingstelsels, onder andere op het gebied van kunstvoorwerpen, concurrentievervalsing en verlegging van het handelsverkeer tussen de Lid-Staten met zich meebrengen, onlangs Richtlijn 94/5/EG⁽¹²⁾ heeft aangenomen die het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde aanvult en een wijziging inhoudt van Richtlijn 77/388/EEG. De Raad heeft aldus besloten een einde te maken aan deze verschillen, maar staat daarbij wel toe dat de aanpassing van de wetgeving in de verschillende landen geleidelijk verloopt.
18. Met het oog op een interne markt zijn maatregelen die beperkt blijven tot het gebied van belastingheffing echter niet voldoende om het vrije verkeer van kunstvoorwerpen in Europa te waarborgen. Wanneer de fiscale hinderpalen eenmaal uit de weg zijn geruimd, blijft het ontbreken van een harmonisatie op het gebied van het volgrecht immers een struikelblok. De verschillen tussen de nationale wetten inzake het auteursrecht blijven aanleiding geven tot ongelijkheden die de vrije mededinging in de kunsthandel vervalsen. Het doel van een harmonische werking van de interne markt voor kunstwerken kan bijgevolg slechts worden bereikt indien er tegelijkertijd een harmonisatie op het gebied van het volgrecht plaatsvindt. Deze noodzaak wordt nog scherper aanvoeld sinds het arrest "Phil Collins".

B. Subsidiariteit en politieke opportuniteit

1. We kunnen stellen dat het Phil Collins-arrest en de toepassing van het beginsel dat nationaliteit geen reden kan zijn voor ongelijke behandeling, samen met het verbod tot toepassing van het wederkerigheidsprincipe, verstrekkende gevolgen heeft voor de Europese Unie.
2. Voortaan zullen zowel kunsthandelaren in de particuliere sector als zij die op openbare verkopen optreden het volgrecht moeten toestaan voor werken van staatsburgers van bepaalde Lid-Staten, zelfs indien de landen van deze staatsburgers het volgrecht zelf niet toepassen.
3. De Lid-Staten zullen alleen in staat zijn deze ongelijkheid uit de weg te ruimen indien zij bereid zijn hun bestaande wetgeving waarin het volgrecht is geregeld in te trekken. Tijdens de hoorzitting van 24 februari 1995 waren de meeste Lid-Staten geenszins bereid dit in overweging te nemen. Zij waren juist van mening dat een algemeen toegepast volgrecht een einde zou maken aan de ongelijke behandeling van hedendaagse kunstenaars in de verschillende Lid-Staten en tegelijkertijd een harmonieuze ontwikkeling van de kunstmarkt zou bevorderen. De meeste Lid-Staten hebben zich dus uitgesproken ten gunste van een initiatief van de Commissie om het volgrecht te harmoniseren.

⁽¹²⁾ PB nr. L 60 van 3.3.1994, blz. 16.

C. Een geschikte juridische grondslag

1. Tijdens een hoorzitting van internationale niet-gouvernementele organisaties over de harmonisatie van het volgrecht in de jaren 1980 en ook in sommige programma's en nota's uit die tijd gaf de Commissie al aan dat te gelegener tijd een voorstel in overweging zou kunnen worden genomen voor een richtlijn die de wetgeving van de Lid-Staten inzake het volgrecht onderling zou afstemmen, dit overeenkomstig artikel 100 van het EEG-Verdrag.
2. Het Economisch en Sociaal Comité en het Europees Parlement hielden zich in die periode eveneens bezig met het probleem en steunden een initiatief gebaseerd op de bepaling van het Verdrag die de mogelijkheid biedt om wetgevende en regelgevende bepalingen van de Lid-Staten die directe gevolgen hebben voor de instelling of werking van de gemeenschappelijke markt, op elkaar af te stemmen.
3. De regels ten aanzien van de oprichting van de gemeenschappelijke markt zijn vervat in artikel 7 van het EG-Verdrag. Overigens was het de bedoeling dat de gemeenschappelijke markt een feit zou zijn voor het einde van de derde fase van de overgangperiode, te weten in 1969. De totstandbrenging ervan is derhalve thans niet meer aan de orde.
4. Sindsdien hebben de Europese Akte van 1987 en het Verdrag betreffende de Europese Unie van 1992 het primaire recht veranderd door het opnemen van een aantal nieuwe juridische grondslagen, zowel in het hoofdstuk van het Verdrag dat handelt over de onderlinge aanpassing van de wetgeving als elders.

Artikel 100A, lid 1 van het Verdrag, als gewijzigd bij het Verdrag betreffende de Europese Unie, bepaalt:

"In afwijking van artikel 100 en tenzij in dit Verdrag anders is bepaald, zijn de volgende bepalingen van toepassing voor de verwezenlijking van de doeleinden van artikel 7A. De Raad stelt volgens de procedure van artikel 189B en na raadpleging van het Sociaal en Economisch Comité de maatregelen vast inzake de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de Lid-Staten die de instelling en de werking van de interne markt betreffen."

5. Enkele betrokken groeperingen hebben evenwel tijdens recente hoorzittingen over het volgrecht steeds gesteld dat het, indien de Commissie het initiatief neemt tot regelgeving, juist zou zijn het voorstel te baseren op artikel 100 van het Verdrag. Vermeld dient te worden dat krachtens deze bepaling een besluit van de Raad op dit voorstel met eenparigheid van stemmen dient te worden genomen.

6. Bovendien hebben de autoriteiten van een van de Lid-Staten naar aanleiding van de laatste raadpleging geopperd dat artikel 128 van het Verdrag zoals dit door het Verdrag betreffende de Europese Unie is opgenomen in de titel met betrekking tot de cultuur, de meest geschikte rechtsgrondslag vormt. Weliswaar dient de Gemeenschap uit hoofde van andere bepalingen van het Verdrag (artikel 128, lid 4) bij haar optreden rekening te houden met culturele aspecten, maar toch dient te worden vermeld dat elke harmonisatie van de wet- en regelgevende bepalingen van de Lid-Staten uitdrukkelijk is uitgesloten (artikel 128, lid 5, eerste streepje).
7. Gezien de verschillen tussen de toepasselijke wettelijke stelsels betreffende het volgrecht en rekening houdend met de ongelijke wijze van bescherming en de gevolgen hiervan voor de concurrentie binnen de kunsthandel, is de Commissie van mening dat deze situatie nadelig kan zijn voor het functioneren van de interne markt. Hieruit volgt dat artikel 100A de meest geschikte basis is voor dit voorstel. Belangwekkend is in dit verband het arrest van het Hof van Justitie van 13 juli 1995 (zaak C-350/92, Spanje/Raad), waarin uitdrukkelijk wordt bevestigd dat artikel 100A de correcte rechtsgrondslag is voor een harmonisatiemaatregel op het gebied van het intellectuele eigendomsrecht waarmee de verwezenlijking van de in artikel 7A van het EG-Verdrag genoemde doelstellingen wordt beoogd.

V. Bijzondere bepalingen

1. Het voorstel voor de richtlijn betreft de harmonisatie van het volgrecht. Op grond van artikel 14ter van de Conventie van Bern inzake bescherming van werken van letterkunde en kunst (tekst van de Akte van Parijs van 1971) bepaalt deze richtlijn waarop het volgrecht zich richt. In dit kader ligt het in de bedoeling transacties in de privé-sfeer tussen particulieren buiten de werkingssfeer te houden ten einde de praktische problemen die dit met zich meebrengt te vermijden. Controle op met name deze verkopen is immers zeer moeilijk.
2. Bepalend voor toepassing van het volgrecht is de wijze waarop de exploitatie van werken plaatsvindt: wederverkoop door openbare ambtenaren, veilinghuizen of andere handelaren. In principe dient het recht te worden geheven op elke transactie betreffende de eigendom van de werken, met uitzondering van de eerste verkoop.
3. De werkbaarheid van het volgrecht is noodzakelijkerwijze ondergeschikt aan het feit dat het recht onvervreemdbaar is en niet vatbaar voor afstand.
4. Tijdens de hoorzittingen was de meerderheid van de deelnemers van mening dat niet alleen openbare veilingen moeten worden onderworpen aan het volgrecht, maar ook verkopen en handelsverkeer tussen handelaren of handelsagenten. Per slot van rekening worden in kunstzalen en op openbare verkopeningen dezelfde soorten werken verhandeld, zodat er dezelfde regels voor moeten gelden.

5. Voor een eenduidige toepassing van het volgrecht is het absoluut noodzakelijk te bepalen welke werken het geldt. Daarom is het van belang het begrip oorspronkelijk werk nauwkeurig te omschrijven. Unieke exemplaren van een werk behoren hier uiteraard toe. Sommige categorieën werken die in een beperkt aantal exemplaren worden vervaardigd moeten eveneens het voordeel van het volgrecht kunnen genieten, indien het exemplaren betreft die naar de in de desbetreffende beroepsgroep heersende gebruiken als zodanig worden beschouwd.
6. Het volgrecht dient te worden geheven op de verkoopprijs. Wanneer als belastinggrondslag alleen de waardeverhoging ten opzichte van de aankoopprijs in aanmerking zou worden genomen, zou het uiterst moeilijk zijn controle uit te oefenen. Het volgrecht moet, zoals elk ander auteursrecht, worden betaald omdat het werk wordt geëxploiteerd, ongeacht het ermee behaalde zakelijke resultaat.
7. Het bedrag waarboven het volgrecht moet worden geïnd dient niet te hoog te zijn om te zorgen dat het recht niet alleen blijft voorbehouden aan de bekendste kunstenaars. Een drempel van 1 000 ecu vormt een goed gemiddelde ten opzichte van de drempels zoals die momenteel in de verschillende landen gelden.
8. De Commissie is van mening dat het aanbeveling verdient de Lid-Staten toe te staan een lagere drempel voor toepassing van het volgrecht vast te stellen dan de communautaire drempel, ook al gaat een dergelijke afwijking ten koste van de uniformiteit.

Indien een Lid-Staat van die mogelijkheid gebruik maakt, wordt het volgrecht mede van toepassing op werken met een geringe handelswaarde. De eventueel ontstane ongelijkheid zal normaliter niet van dien aard zijn dat deze grote invloed kan uitoefenen op het handelsverkeer binnen de interne markt. De invoering van een lagere landelijke drempel kan worden gerechtvaardigd door duidelijke sociale motieven.

9. Het tarief van het volgrecht moet niet te hoog worden gesteld. Op het eerste gezicht is een basistarief van 4% een redelijk gemiddelde ten opzichte van de tarieven die in de verschillende Lid-Staten van toepassing zijn.
10. Harmonisatie van het volgrecht mag niet ten gevolge hebben dat de verkoop van hedendaagse kunstwerken buiten de Gemeenschap wordt bevoordeeld.
11. Sommige betrokken groeperingen hebben daarom voorgesteld de export naar landen buiten het grondgebied van de Europese Unie met dit recht te belasten, om zo te voorkomen dat een werk kan worden verkocht zonder dat er recht voor wordt betaald. Afgezien van praktische problemen die optreden bij controle op de export, botst een dergelijke benadering met het beginsel dat het volgrecht territoriaal gebonden is. Bijgevolg kan dit recht niet worden geheven voor verkopen die plaatsvinden in derde landen.
12. De Commissie is van mening dat het de voorkeur verdient te voorzien in een degressieve heffing van het volgrecht volgens drie schijven, afhankelijk van de prijs van de werken. Het tarief dat wordt voorgesteld voor de schijf van meer dan 250 000 ecu, te weten 2% van de verkoopprijs excl. BTW, benadert namelijk de extra kosten die optreden in geval van export met het oog op ontduiking van het volgrecht.

13. Ten aanzien van de begunstigen van het volgrecht is tijdens hoorzittingen over dit onderwerp voorgesteld het aantal rechthebbenden dat na de dood van de auteur profijt trekt van dit recht te beperken. Maar in het licht van het subsidiariteitsbeginsel moet worden afgezien van ieder initiatief dat een aantasting van het erfrecht van de Lid-Staten inhoudt, te meer daar deze problematiek niet van dien aard is dat het functioneren van de interne markt erdoor wordt geschaad.
14. Het is zaak soepele regels vast te stellen voor het beheer van het volgrecht. Sommige Lid-Staten wensen dat beheer van het recht wordt toevertrouwd aan een nationale organisatie van makers. In principe kan het beheer van het volgrecht worden uitgeoefend door een openbare dienst, door beheersmaatschappijen of door de rechthebbende zelf, die dan vrijelijk moet kunnen beslissen over de wijze waarop hij het wil uitoefenen. Het voorstel beperkt zich ertoe voor Lid-Staten de mogelijkheid te bieden collectief beheer verplicht te stellen. In dat geval is het goed de conclusie uit het "Phil Collins"-arrest te trekken en de auteursorganisaties te verplichten tot een gelijke behandeling van auteurs uit andere Lid-Staten.
15. Het profijt van het volgrecht dient te worden beperkt tot onderdanen van de Europese Unie en buitenlandse makers wier landen kunstenaars uit de Gemeenschap een vergelijkbare bescherming bieden.
16. Het volgrecht dient zich overeenkomstig het bepaalde in Richtlijn 93/98/EEG betreffende de beschermingstermijn van het auteursrecht, uit te strekken tot 70 jaar na de dood van de maker. In dit stadium is het niet wenselijk om, zoals door sommige belanghebbenden is voorgesteld, een betalend publiek domein in te stellen door het volgrecht op te leggen bij wederverkoop van werken die niet meer door het auteursrecht worden beschermd.
17. Tenslotte zullen doelmatige procedures voor controle op de transacties bijdragen tot daadwerkelijke toepassing van het volgrecht, zoals met name de invoering van een recht dat de auteur of zijn vertegenwoordiger in staat stelt informatie in te winnen bij degene die de betaling verschuldigd is. De eventuele controleprocedures moeten worden toegepast zonder afbreuk te doen aan de bepalingen ter bescherming van de privacy.

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN VAN DE RAAD

betreffende het volgrecht ten behoeve van de auteur van een oorspronkelijk kunstwerk

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 100A,

Gezien het voorstel van de Commissie⁽¹⁾,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité⁽²⁾,

Volgens de procedure van artikel 189B van het Verdrag⁽³⁾,

1. Overwegende dat op het gebied van het auteursrecht het volgrecht het onvervreembare recht van de auteur van een oorspronkelijk kunstwerk of van een oorspronkelijk handschrift is om te delen in de opbrengst van dat werk, na de eerste overdracht door de auteur zelf, tot voorwerp hebbende verkooptransacties;
2. Overwegende dat met het volgrecht wordt beoogd te waarborgen dat de auteurs in economisch opzicht in het succes van hun werken delen; dat dit recht ertoe strekt tussen de economische situatie van de auteurs en die van de andere scheppende kunstenaars, die wel van verdere exploitatie van hun werken profijt trekken, een evenwicht tot stand te brengen;
3. Overwegende dat het volgrecht een integrerend bestanddeel van het auteursrecht uitmaakt en voor de auteurs een wezenlijk prerogatief vormt; dat invoering van een dergelijk recht in alle Lid-Staten aan de noodzak beantwoordt om de scheppende kunstenaars een passend en uniform beschermingsniveau te waarborgen;
4. Overwegende dat de Gemeenschap krachtens artikel 128, lid 4, van het Verdrag bij haar optreden uit hoofde van andere bepalingen van het Verdrag met de culturele aspecten rekening moet houden;

⁽¹⁾ PB nr. C ... van ... blz. ...

⁽²⁾ PB nr. C ... van ... blz. ...

⁽³⁾ Advies van het Europees Parlement van ...

5. Overwegende dat in de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst is bepaald dat op het volgrecht slechts aanspraak kan worden gemaakt indien de nationale wetgeving van de auteur hierin voorziet; dat het volgrecht bijgevolg facultatief is en aan de wederkerigheidsregel is onderworpen; dat uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen ter zake van de toepassing van het in artikel 6 van het Verdrag vervatte non-discriminatiebeginsel, zoals dit beginsel nader is omschreven in zijn arrest van 20 oktober 1993 in de gevoegde zaken C 92/92 en C 326/92 (Phil Collins e.a.)⁽⁴⁾, voortvloeit dat wederkerigheidsbedingen bevattende nationale bepalingen niet kunnen worden ingeroepen om onderdanen van andere Lid-Staten rechten te ontzeggen die aan de eigen onderdanen wel worden toegekend; dat de toepassing van dergelijke bepalingen binnen de Gemeenschap strijdig is met het beginsel van gelijke behandeling dat uit het verbod van elke discriminatie op grond van nationaliteit voortvloeit;
6. Overwegende dat in de nationale wetgeving van het merendeel der Lid-Staten thans in het volgrecht is voorzien; dat zulk een wetgeving, waar deze bestaat, bepaalde verschillende kenmerken vertoont, met name ten aanzien van de betrokken werken, de gerechtigden, het toegepaste percentage, de verkopen waarop het recht van toepassing is, alsmede ten aanzien van de berekeningsgrondslag ervan; dat het al dan niet toepassen ervan de concurrentievoorwaarden op de interne markt in aanzienlijke mate beïnvloedt; dat het recht, zoals elke parafiscale heffing, een factor is waarmee een ieder die een kunstwerk wenst te verkopen, noodzakelijkerwijs rekening houdt; dat dit recht overigens een van de factoren vormt die bijdragen tot het ontstaan van concurrentievervalsingen en tot het naar elders binnen de Gemeenschap verplaatsen van verkopen;
7. Overwegende dat dergelijke verschillen op het stuk van de toepassing van het volgrecht door de Lid-Staten de goede werking van de interne markt van kunstwerken als bedoeld in artikel 7A van het Verdrag rechtstreeks nadelig beïnvloeden; dat in die omstandigheden artikel 100A van het Verdrag de geëigende rechtsgrondslag is;
8. Overwegende dat de in het Verdrag vervatte doelstellingen van de Gemeenschap het tot stand brengen van een steeds nauwere band tussen de volkeren van Europa inhouden, nauwere betrekkingen tussen de Staten die van de Gemeenschap deel uitmaken, alsook het waarborgen van hun economische en sociale vooruitgang door middel van een gemeenschappelijk optreden dat erop gericht is de barrières die Europa verdelen, te verwijderen; dat met het oog hierop volgens het Verdrag een interne markt moet worden ingesteld, hetgeen inhoudt dat de belemmeringen voor het vrije verkeer van goederen en diensten en voor vrije vestiging worden weggenomen en een stelsel wordt ingevoerd waardoor wordt gewaarborgd dat de concurrentie binnen de gemeenschappelijke markt niet wordt vervalst; dat harmonisatie van de wetgeving van de Lid-Staten inzake het volgrecht tot de verwezenlijking van deze doelstellingen bijdraagt;

⁽⁴⁾ Jurispr. 1993, blz. I-5145.

9. Overwegende dat bij Richtlijn 77/388/EEG van de Raad⁽⁵⁾, zoals gewijzigd bij Richtlijn 94/5/EG⁽⁶⁾, betreffende het Gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde geleidelijk een communautaire belastingregeling is ingevoerd die onder andere op kunstvoorwerpen van toepassing is; dat tot het fiscale terrein beperkte maatregelen niet toereiken om een harmonieuze werking van de kunstmarkt te waarborgen; dat dit slechts kan worden bereikt voor zover met betrekking tot het volgrecht een harmonisatie wordt verwezenlijkt;
10. Overwegende dat de bestaande verschillen in de wetgeving die de werking van de interne markt verstoren, dienen te worden weggenomen, en dat dient te worden belet dat er nieuwe verschillen ontstaan, terwijl verschillen die de werking van de interne markt niet schaden, niet behoeven te worden weggenomen en het ontstaan ervan ook niet behoeft te worden belet;
11. Overwegende dat een harmonisatie van alle wettelijke bepalingen van de Lid-Staten inzake het volgrecht niet noodzakelijk voorkomt; dat kan worden volstaan met de harmonisatie van die nationale bepalingen die voor de werking van de interne markt het meest rechtstreeks gevolgen hebben; dat de doelstellingen van deze beperkte harmonisatie evenwel niet in toereikende mate kunnen worden bereikt indien de Lid-Staten ieder voor zich handelen; dat de voorgestelde maatregel derhalve niet verder gaat dan hetgeen, in de zin van artikel 3B, derde alinea, van het Verdrag, nodig is om de beoogde doelstellingen te verwezenlijken; dat de onderhavige richtlijn derhalve in alle opzichten spoort met de vereisten van de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit;
12. Overwegende dat de beschermingstermijn van het auteursrecht zich overeenkomstig Richtlijn 93/98/EEG van de Raad⁽⁷⁾ tot zeventig jaar na het overlijden van de auteur uitstrekt; dat voor het volgrecht in dezelfde termijn dient te worden voorzien; dat bijgevolg alleen oorspronkelijke werken van hedendaagse of van moderne kunst onder de toepassings sfeer van het volgrecht kunnen worden begrepen; dat op openbare veilingen werken van hedendaagse of moderne kunst in het algemeen een betrekkelijk bescheiden plaats innemen;
13. Overwegende dat het volgrecht telkenmale dat het werk, na de eerste overdracht door zijn auteur, wordt verkocht, toepassing dient te vinden behalve bij transacties tussen particulieren; dat dit recht derhalve van toepassing is op langs de professionele verkopers, zoals veilinghuizen, kunstgalerijen en in het algemeen de kunsthandelaren, verlopende transacties;
14. Overwegende dat in een doeltreffende regeling dient te worden voorzien, waarbij rekening wordt gehouden met de ervaringen die met betrekking tot het volgrecht reeds op nationaal niveau zijn opgedaan; dat het dienstig is het volgrecht toe te passen als een percentage van de verkoopprijs doch niet als een percentage van de meerwaarde van de werken, waarvan de oorspronkelijke waarde is toegenomen;
15. Overwegende dat harmonisatie van de categorieën kunstwerken die aan het volgrecht zijn onderworpen, zich opdringt; dat werken van toegepaste kunst dienen te worden uitgezonderd;

⁽⁵⁾ PB nr. L 145 van 13.6.1977, blz. 1.

⁽⁶⁾ PB nr. L 60 van 3.3.1994, blz. 16.

⁽⁷⁾ PB nr. L 290 van 24.11.1993, blz. 9.

16. Overwegende dat met de vaststelling van een communautaire minimumdrempel voor het volgrecht rekening wordt gehouden met de eisen van de interne markt; dat het voor de Lid-Staten echter ter bescherming van de belangen van jonge kunstenaars mogelijk moet zijn om de nationale drempels lager te stellen dan de communautaire drempel;
17. Overwegende dat, door aan het volgrecht beneden de minimum-toepassingsdrempel geen toepassing te geven, onevenredig hoge heffings- en beheerskosten worden vermeden;
18. Overwegende dat de thans in de verschillende Lid-Staten van toepassing zijnde percentages met betrekking tot het volgrecht aanzienlijke verschillen vertonen; dat doelmatige werking van de interne markt van hedendaagse en van moderne kunstwerken voor dat aspect een uniforme benadering vergt;
19. Overwegende dat een stelsel van degressieve percentages naar prijstranche ertoe kan bijdragen ontduiking van de communautaire regelgeving met betrekking tot het volgrecht te vermijden; dat zowel de belangen van de artistieke kringen als die van de kunstmarkt in deze percentages moeten worden weerspiegeld;
20. Overwegende dat de verkoper schuldenaar van het uit hoofde van het volgrecht verschuldigde bedrag is; dat dit de persoon of onderneming is op wiens naam, respectievelijk op naam waarvan de verkoop wordt gesloten;
21. Overwegende dat het wenselijk is in de mogelijkheid van een periodieke bijstelling van de drempel en van de tarieven te voorzien; dat het daartoe dienstig is de Commissie ermee te belasten periodiek over de praktische gevolgen van de toepassing van het volgrecht te rapporteren, en in voorkomend geval voorstellen te doen tot wijziging van de drempel en van de tarieven;
22. Overwegende dat dient te worden vastgesteld wie van het volgrecht genieten, zonder daarbij aan het subsidiariteitsbeginsel afbreuk te doen; dat het derhalve niet dienstig is langs deze richtlijn in het erfrecht van de Lid-Staten in te grijpen; dat de rechthebbenden van de auteur na diens dood evenwel ten volle van het volgrecht moeten kunnen genieten;
23. Overwegende dat het de Lid-Staten vrij dient te staan de wijze van inning en van beheer van de uit hoofde van het volgrecht verschuldigde bedragen vast te stellen; dat in dit verband het beheer door een maatschappij voor collectief auteursrechtenbeheer slechts één van de mogelijkheden is; dat de Lid-Staten evenwel de plicht hebben zorg te dragen voor de inning en de verdeling van die bedragen ten behoeve van de auteurs die onderdaan van een andere Lid-Staat zijn;
24. Overwegende dat het volgrecht dient te worden beperkt tot onderdanen van Lid-Staten en tot de auteurs die onderdaan zijn van een land dat een dergelijke bescherming biedt aan auteurs die onderdaan van een Lid-Staat zijn;
25. Overwegende dat adequate procedures dienen te komen ten einde langs praktische weg controle op de betrokken transacties uit te oefenen, om de daadwerkelijke toepassing van het volgrecht door de Lid-Staten te waarborgen; dat dit voor de auteur of voor diens gemachtigde een recht inhoudt om bij de opdrachtplichtige van het volgrecht, alle nodige inlichtingen in te winnen,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I Toepassingsfeer

Artikel 1 **Voorwerp van het volgrecht**

De Lid-Staten stellen ten behoeve van de auteur van een oorspronkelijk kunstwerk een volgrecht in dat wordt omschreven als een onvervreemdbaar recht dat telkens wanneer het kunstwerk, na de eerste overdracht door de auteur, wordt doorverkocht, op de daarvoor ontvangen prijs wordt geïnd, behoudens indien de transactie door een als particulier handelend persoon wordt verricht.

Artikel 2 **Kunstwerken waarbij het volgrecht speelt**

Voor de doeleinden van deze richtlijn wordt verstaan onder "oorspronkelijk kunstwerk", handschriften en werken van beeldende kunst, zoals schilderijen, collages, schilderingen, tekeningen, gravures, prenten, lithografieën, beeldhouwwerken, tapijten, keramische werken en foto's, in zoverre dit scheppingen zijn die geheel door de kunstenaar zijn vervaardigd of in zoverre het exemplaren betreft die in de Gemeenschap volgens de in de beroepsgroep heersende gebruiken als oorspronkelijke kunstwerken worden beschouwd.

HOOFDSTUK II Bijzondere bepalingen

Artikel 3 **Toepassingsdrempel**

1. Het in toepassing van artikel 1 geïnde recht is verschuldigd bij een verkoopprijs die gelijk is aan of hoger is dan 1 000 ECU.
2. Het staat de Lid-Staten vrij voor hun land een drempel vast te stellen die lager is dan die van lid 1.

Artikel 4 **Percentages en inning**

Het in toepassing van artikel 1 geïnde recht wordt gesteld op:

- a) 4% van de verkoopprijs voor de tranche begrepen tussen 1 000 en 50 000 ECU;
- b) 3% van de verkoopprijs voor de tranche begrepen tussen 50 000 en 250 000 ECU;
- c) 2% van de verkoopprijs bij bedragen boven 250 000 ECU.

Het volgrecht komt ten laste van de verkoper.

Artikel 5
Berekeningsgrondslag

De in de artikelen 3 en 4 bedoelde verkoopprijzen zijn prijzen exclusief belasting.

Artikel 6
Tot het volgrecht gerechtigden

1. Het in toepassing van artikel 1 geïnde recht is verschuldigd aan de auteur van het werk en na zijn dood aan diens rechthebbenden.
2. Het staat de Lid-Staten vrij in een collectief beheer van de uit hoofde van het volgrecht geïnde bedragen te voorzien. Zij stellen de voorwaarden vast voor de inning en voor de verdeling van die bedragen indien de auteur onderdaan van een andere Lid-Staat is.

Artikel 7
Gerechtigden uit derde landen

De Lid-Staten bepalen dat auteurs die onderdaan van een derde land zijn, overeenkomstig deze richtlijn tot het volgrecht gerechtigd zijn, in zoverre auteurs die onderdaan van een Lid-Staat zijn, op basis van wederkerigheid in het betrokken derde land tot dat recht gerechtigd zijn.

Artikel 8
Duur van het volgrecht

De duur van het volgrecht valt samen met de bij artikel 1 van Richtlijn 93/98/EEG vastgestelde termijn.

Artikel 9
Het recht om inlichtingen in te winnen

De auteur of diens gemachtigde kan van iedere handelaar, veilingmeester of organisator van openbare verkopen met betrekking tot de het afgelopen jaar geschiede verkopen van oorspronkelijke kunstwerken elke inlichting verlangen die voor de vereffening van de uit hoofde van het volgrecht verschuldigde bedragen nodig zijn.

HOOFDSTUK III
Slotbepalingen

Artikel 10
Herzieningsbepaling

De Commissie legt het Europees Parlement, de Raad en het Economisch en Sociaal Comité uiterlijk op 1 januari 2004 en vervolgens om de vijf jaar over de toepassing van de onderhavige richtlijn een verslag voor en zij doet in voorkomend geval voorstellen om de minimumdrempel en de percentages voor het volgrecht aan de ontwikkelingen in de sector aan te passen.

Artikel 11

Nationale maatregelen tot omzetting van de richtlijn

1. De Lid-Staten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om vóór 1 januari 1999 aan deze richtlijn te voldoen.

Wanneer de Lid-Staten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de Lid-Staten.

2. De Lid-Staten delen de Commissie de tekst van de bepalingen van nationaal recht mede die zij op het gebied waarop deze richtlijn betrekking heeft vaststellen.

Artikel 12

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 13

Destinatarissen

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.

Gedaan te Brussel, op

Voor het Europees Parlement

De Voorzitter

Voor de Raad

De Voorzitter

ISSN 0254-1513

COM(96) 97 def.

DOCUMENTEN

NL

06

Catalogusnummer : CB-CO-96-125-NL-C

ISBN 92-78-01768-X

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

L-2985 Luxemburg